
[2014-41-RE](#)

CAUSA 2014-41-RE

(Ostoja-Kuczynski c/ Principat d'Andorra)

Aute del Tribunal Constitucional del 19-1-2015 relatiu al recurs d'empara 2014-41-RE

Número de registre 587-2014. Recurs d'empara

Aute del 19 de gener del 2015

BOPA núm. 8, del 28 de gener del 2015

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 18 de novembre del 2014, per la representació processal del Sr. Marc Jean Ostoja-Kuczynski, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 7 de novembre del 2014, dictat pel Tribunal de Corts, i contra la resta de resolucions recaigudes en el marc de la causa DP-743-2/13, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en els seus vessants dels drets a un procés degut, al recurs en matèria penal, a la defensa, a l'assistència tècnica d'un lletrat, a ser informat de l'acusació i a un tribunal predeterminat per la llei, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets fonamentals esmentats, que anul·li les resolucions objecte de recurs, que es reconegui el dret del recurrent a obtenir una resolució sobre el fons i que s'acordi la retroacció del procediment al moment en què es van produir aquestes vulneracions;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal de l'11 de desembre del 2014;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Isidre Molas Batllori;

Antecedents

Primer

El 27 de juny del 2011, el Sr. Marc Jean Ostoja-Kuczynski va cursar una denúncia davant el Servei de Policia contra el Sr. Josep Casal Mandicó en què manifestava que, el 8 de juny d'aquell mateix any, arran d'una controvèrsia veïnal aquest l'havia agredit davant de casa seva causant-li erosions superficials. En aquesta denúncia feia constar que el Sr. Josep Casal Mandicó no s'havia disculpat i que havia tingut en tot moment un comportament totalment irrespectuós. Reclamava que rebés un fort advertiment i que no tornés a reincidir en els fets.

Segon

El 25 d'octubre del 2011, la Secció d'Instrucció de la Batllia va dictar una ordenança penal en què declarava que els fets eren constitutius de maltractaments corporals lleus (art. 476.1 del Codi penal) i imposava al Sr. Josep Casal Mandicó una pena de 7 dies d'arrest nocturn condicional, amb un termini de suspensió de la pena de 7 dies. En concepte de responsabilitat va ser condemnat a indemnitzar la CASS amb un import de 17,40 €.

Tercer

Per tal com, segons el parer del Sr. Marc Jean Ostoja-Kuczynski, la majoria de les conductes doloses comeses pel Sr. Josep Casal Mandicó no s'havia jutjat, el 8 de març del 2013, el recurrent va presentar una querella criminal per un presumpte delicte major d'amenaques de mort i pels presumptes delictes menors de calúmnies i d'injúries.

Quart

El 19 de març del 2013, la Secció Especial d'Instrucció núm. 2 de la Batllia va dictar un aute en què decidia no admetre a tràmit la querella i arxivar les diligències prèvies.

Pel que fa als delictes de calúmnia i d'injúria va considerar que no es poden perseguir si no és en virtut d'una querella i que, per consegüent, havien prescrit (6 mesos des de la data de la producció dels fets -art. 81 d) del Codi penal).

Pel que fa al delicte d'amenaques de mort, per una qüestió de seguretat jurídica i tenint en compte el principi *non bis in idem*, ja que els fets provats van ser valorats i jutjats el 25 d'octubre del 2011, la seva admissió tampoc era procedent.

Cinquè

La representació processal del Sr. Marc Jean Ostoja-Kuczynski va interposar un recurs d'apel·lació davant el Tribunal de Corts i, el 14 de juny del 2014, aquest Tribunal va dictar un aute mitjançant el qual decidia desestimar el recurs esmentat i confirmava íntegrament la resolució objecte d'apel·lació.

Sisè

La representació processal del Sr. Marc Jean Ostoja-Kuczynski va formular, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions contra l'acte del Tribunal de Corts per tal com va considerar que s'havia vulnerat el seu dret a la jurisdicció, en els vessants dels drets a un procés degut i al recurs en matèria penal.

Setè

El 7 de novembre del 2014, el Tribunal de Corts va dictar un acte mitjançant el qual acordava desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat.

Vuitè

El 18 de novembre del 2014, la representació processal del Sr. Marc Jean Ostoja-Kuczynski va presentar un recurs d'empara contra l'acte del 7 de novembre del 2014, dictat pel Tribunal de Corts, i contra la resta de resolucions recaigudes en el marc de la causa DP-743-2/13, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en els seus vessants dels drets a un procés degut, al recurs en matèria penal, a la defensa, a l'assistència tècnica d'un lletrat, a ser informat de l'acusació i a un tribunal predeterminat per la llei, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Segons el parer d'aquesta part, no es pretén una doble condemna de l'agressor per una contravenció penal de maltractaments corporals lleus, sinó una altra condemna per un delictes major d'amenaques de mort i pels delictes menors de calúmnies i d'injúries. Allò que demana aquesta part, és un nou processament pels fets amb rellevància penal que no van ser valorats en l'ordenança penal.

Aquesta part afirma que pel fet d'inadmetre a tràmit la seva querella, s'ha produït doncs un evident defecte de jurisdicció, ja que la Batllia va descuidar d'exercir la seva potestat en relació amb fets penalment rellevants com són l'amenaça de mort, les calúmnies i les injúries. Per consegüent, es va produir també l'error en l'apreciació de la prova subsegüent. Tot això vulnera el dret a la jurisdicció i el dret a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Pel que fa a l'argument de la fermesa de la decisió dictada, la part recurrent al·lega que només ho és únicament i exclusivament en relació amb la contravenció penal per la qual es va condemnar l'agressor, no per aquells delictes que no van estar tinguts en compte.

Els tribunals van donar per bona l'acusació formulada pel Ministeri Fiscal tot i estar formulada amb errors evidents pel que fa a la tipificació dels delictes. Segons el parer d'aquesta part, els motius d'aquest tracte es deuen al fet dels orígens respectius de l'agressor i de la víctima, motiu pel qual s'hauria vulnerat l'article 6.1 de la Constitució que proscriu la discriminació per raó d'origen.

Pel que fa a la vulneració dels seus drets al recurs i a la defensa, destaca que el recurrent no va abandonar els seus drets, sinó que va delegar-los al Ministeri Fiscal. Per tal com l'actuació d'aquest Ministeri s'ha adreçat incompleta, el recurrent considera que ha de poder recuperar el seu dret. Aquesta part recorda que no se li va notificar l'ordenança penal, ni el Ministeri Fiscal el va informar del seu resultat, ni de si volia interposar un recurs, ni que els delictes de calúmnies i d'injúries requerien una querella criminal. Per consegüent, no hi ha hagut una defensa real i efectiva dels interessos del recurrent per part del Ministeri Fiscal.

També s'ha vulnerat el dret a ser informat de l'acusació, perquè el Ministeri Fiscal no el va informar de l'acusació que havia decidit formular contra l'agressor.

Així com, al dret a un tribunal predeterminat per la llei que resolgui sobre la necessitat de condemnar o de declarar la innocència de l'agressor en relació amb els delictes d'amenaques de mort, de calúmnies i d'injúries.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets fonamentals esmentats, que anul·li les resolucions objecte de recurs, que es reconegui el dret del recurrent a obtenir una resolució sobre el fons i que s'acordi la retroacció del procediment al moment en què es van produir aquestes vulneracions.

Novè

L'11 de desembre del 2014, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què demana la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara, d'acord amb les disposicions de l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, per manca manifesta de contingut constitucional de les pretensions adduïdes.

El Ministeri Fiscal conclou que no s'aprecia al llarg de tot el procediment cap mancança en la seva tramitació que justifiqui la nul·litat de la resolució impugnada, ja que no s'ha produït cap indefensió.

El Ministeri Fiscal recorda que els fets continguts en la querella criminal presentada el 8 de març del 2013 són els mateixos que va denunciar ell mateix el 25 de juny del 2011 i que van ser jutjats mitjançant l'ordenança penal del 25 d'octubre del mateix any. Per consegüent, el Ministeri Fiscal, després d'analitzar aquests fets, va formular acusació únicament per aquells que va considerar acreditats, és a dir, per una contravenció penal de maltractament lleu i, per la seva banda, el batlle va condemnar l'encausat pels fets que també va considerar acreditats. Contra aquesta resolució ningú va formular oposició, per tant, aquesta va esdevenir ferma.

Igualment destaca que, prèviament a la celebració de l'ordenança penal, el batlle va informar al recurrent de la possibilitat de constituir-se en part i poder exercir les accions civils i penals que considerés escaients. El recurrent va declinar aquesta possibilitat, així com va manifestar la seva voluntat de no reclamar cap quantitat indemnitzatòria.

Després de precisar la funció del Ministeri Fiscal en el marc d'un procediment penal, i concretament en el de l'ordenança penal, conclou que en aquesta causa no existeix cap vulneració del dret a la jurisdicció, cosa diferent és que el recurrent en empara confongui els procediments previstos per les lleis ordinàries, així com les facultats que les mateixes reconeixen a les diferents parts i institucions que intervenen en el procés penal.

Fonament jurídic únic

La jurisprudència d'aquest Tribunal Constitucional ha recordat de manera reiterada que correspon

en exclusiva a la jurisdicció ordinària l'examen i la valoració de les proves, així com la selecció, la interpretació i l'aplicació de les normes aplicables en la resolució dels casos que examina. El Tribunal Constitucional no és una nova instància de la jurisdicció ordinària: *“la selecció, la interpretació i l'aplicació de les regles processals són una qüestió que correspon en exclusiva als jutges i als tribunals de la jurisdicció ordinària i només adquireix relleu constitucional quan la resolució no dona resposta a les qüestions plantejades, quan la resposta incorre en error material patent, quan és immotivada o quan resulta arbitrària, en el sentit de lògicament irraonable”* (veg. la sentència del 25 de maig del 2007, recaiguda en la causa 2006-24-RE, o, p. ex. també, l'auto del 12 de març del 2008, recaigut en la causa 2007-39-RE o la sentència del 15 de desembre del 2014, recaiguda en la causa 2014-30-RE).

El recurrent al·lega la vulneració del dret a un procés degut, però aquest Tribunal no adverteix cap anomalia en el curs del procediment. Va tenir lloc un procés penal per tal de jutjar els fets denunciats pel recurrent, procés en el qual va renunciar a ser part. Amb la renúncia pel recurrent a exercir l'acció penal, el Ministeri Fiscal va mantenir en solitari l'acusació penal davant el jutge competent, el qual, després de la pràctica de les proves i de la valoració dels fets provats, va resoldre mitjançant una ordenança penal del 25 d'octubre del 2011. Així va procedir a la qualificació jurídica definitiva del tipus penal, coincident amb la proposta del Ministeri Fiscal, i en aquest sentit va emetre el veredict. L'ordenança penal no va tenir oposició i d'acord amb la llei (*“En defecte d'oposició l'ordenança esdevé ferma i executòria”*, art. 165 del Codi del procediment penal) la decisió judicial pels fets jutjats va esdevenir ferma i no es pot jutjar dues vegades una persona pels mateixos fets provats.

Sobre el dret a ser informat de l'acusació del Ministeri Fiscal, cal recordar que el Ministeri Fiscal no realitza les funcions d'un lletrat que *“representa”* al recurrent i *“informa”* a les parts o al perjudicat (que en aquest cas havia renunciat a exercir l'acció penal), sinó que és un servidor públic que, d'acord amb la llei, realitza l'acusació pública per delictes públics. El recurrent no pot exigir haver de ser informat pel fiscal de les seves actuacions o acusacions. El Ministeri Fiscal exerceix les seves funcions en nom del poble andorrà, amb independència i només amb subjecció a la llei.

El recurrent va renunciar a ser part en l'acció penal, cosa que hauria comportat l'assistència tècnica d'un lletrat propi que defensés les seves tesis, i, en el seu cas, pogués recórrer la qualificació dels fets. Així mateix, la llei estableix que *“no són part en el procediment els denunciants o perjudicats que no s'hagin constituït formalment en acusació particular o privada, o en actor civil”* (art. 14 del Codi de procediment penal).

Amb la seva renúncia el recurrent va cedir l'exercici de l'acció penal i de l'acció civil al Ministeri Fiscal, el qual a la vista de les proves existents va formular l'acusació per una contravençió penal de maltractaments corporals lleus, criteri que va seguir el jutge penal en la seva ordenança. No hi ha hagut privació del recurs en matèria penal, perquè les accions dins d'un procés corresponen a les parts. El dret al recurs està configurat per les lleis penals i el recurs només correspon a les parts de la causa; i en tot cas, no seria al·legable per oposar-se a una resolució penal ferma.

L'al·legació d'una vulneració del dret a un tribunal predeterminat per la llei no es correspon amb l'existència d'un judici penal realitzat amb totes les garanties processals a una persona per uns fets com a conseqüència de la denúncia formulada pel recurrent. El desacord amb la valoració del jutge dels fets provats no dona dret a obrir el camí a la querrela del 8 de març del 2013 per tal de procedir a un canvi de qualificació del tipus penal aplicat i a la repetició d'un nou judici penal pels mateixos fets que, amb imparcialitat i amb independència de l'origen de la víctima (una al·lusió gratuïta feta sense aportar cap mena de justificació), van ser tipificats i sancionats com a maltractaments lleus amb l'ordenança penal del 25 d'octubre del 2011, que ha esdevingut ferma. En aquest sentit, la

petició de nul·litat d'actuacions contra l'aute del 7 de novembre del 2014 i contra la resta de resolucions recaigudes en el marc de la causa DP-743-2/13 en la querella demanant la realització d'un nou procés pels mateixos fets ja valorats amb l'aplicació d'un nou tipus penal, no vulnera drets constitucionals. La inadmissió a tràmit de la querella no vulnera els drets fonamentals invocats, perquè els fets que van generar una infracció penal ja van ser valorats i jutjats per la jurisdicció ordinària en l'ordenança penal del 25 d'octubre del 2011 que és cosa jutjada.

Per tot allò que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX :

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2014-41-RE interposat per la representació processal del Sr. Marc Jean Ostoja-Kuczynski contra l'aute del 7 de novembre del 2014, dictat pel Tribunal de Corts, i contra la resta de resolucions recaigudes en el marc de la causa DP-743-2/13.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 19 de gener del 2015.

Laurence Burgorgue-Larsen
Presidenta

Isidre Molas Batllori

Vicepresident

Pierre Subra de Bieusses
Magistrat

